

PEST, 1858.

52. szám. II. Félév.

DECEMBER 30.

Elmélkedés az év végén.

Még kétszer huszonnégy óra, és ez év is oda gördülend alá, hová többi társai — az örökség megmérhetlen tengerébe. Elmulik ez is összes örömeivel, el összes szenvedéseivel együtt, és soha többé vissza nem térd! —

Két nap mulva, ha Isten végtelen jósága s kegyesége megtart, új-évre virradunk. Mit hozand az új-év mireánk, derült vagy borult napokat-e? csak a jó Isten tudja. A jövődő áthathatlan fátyollal van előlünk elrejtve, s halandónak nincs hatalmában föllebbenteni azt, hogy a titkok redőibe nézhessen. Csak a mult áll előttünk nyitott könyv gyanánt, melyből kiki egyiránt olvashatja és megtanulhatja: mily fölötte csalódik az, ki nem figyelve a józan ész szavára, mitsem törődve a vallásnak bármily fennen hirdetett igazságaival, egyedül a földi javakban, az élet örömeiben keresi s reméli föltalálhatónak megelégedését, üdvét, boldogságát! —

A földi javak, nem is említve azt, hogy a sors ezekre csak igen keveseket méltat, még e keveseknél is állhatatlanok; nemesak a halál, de számtalan más esetek által elragadtatnak az azokat forrón ölelő halandónak karjai közül. —

Mit mondjunk az élet örömeiről? Ezek is miként a virágok elhervadnak, s legyenek bármily édesek, bármily huzamosak, utoljára csakugyan elmulnak; ha előbb nem, az élet alkonyán minden bizonynyal. „Oh

ti pénzimádók! — mond egyik jeles egyházi szónokunk — kik uzsoráktól híztok, kiknek lelketök is eladó, s istenetök az arany és ezüst; s ti tobzódók? kik éjjel-nappal borban mulatoztok, s a poharak kiívását tanuljátok; s ti játékosok! kiknek oltártok a kártyasztal, melyen nyilvánosan raboltok s gyakran néhány óra alatt tönkre teszitek egy család jövőjét; s ti irigyek! kik akkor ünnepeltek diadalt, midőn embertársatok szerencsését lerombolva, sirját megástátok; s ti hiúság rabszolgái! kik a tiszteletet s dicsőséget úgy szomjuhozzátok, mint nadály a vért, s úgy lesítek a kéjt s vigalmakat, mint éhes veréb a buzaszemet; s mindnyájan! kik örültök, midőn vétkeztek s úgy isszátok a bünt, mint ökör a vizet, — nem, oh ti nem számolhattok azon örömeire, mely a siron is átkel; a ti örömetek, mint a baromé, mulandó, a ti örömetek határa a sir.“ —

Soha se ámítsuk minmagunkat. Ha van e siralom völgyében boldogság: az egyedül a tiszta öntudat, a jó lelkismeret. Ez, igenis csak ez ad tiszta és állandó örömet, édes és állandó nyugalmat szívünknek; csak ez árasztja el lelkünket oly vigasztalással, mely hív és hathatós az élet minden viszontagságai között. S még a halál órájában sem enyészik el, hanem elkísér egész az örökkévalóságba.

Nagy bajnak, igen nagy szerencsétlenségnek tartatik e világon a szegénység; ámde ez magában koránsem teszi még az embert boldogtalanná. Csak amaz édes öntudata legyen a szegénynek, hogy nem önvétke által jutott a nyomor s inség állapotára, csak jó lelkis-

merettel birjon : oh akkor neki a gunyhó is palota, a kemény kő is puha párna, a száraz kenyér is jóízű ebéd, a kevés is elég leend ; igen, akkor ő a legnyomasztóbb szegénység közepett is sorsával meg fog elégedni. Ellenben birjon bár valaki kincshalmazzal, ha kebelében a furdaló lelkismeret dul, pusztít, — ha belsejét a bünnös öntudat marcangolja, szegénynek, boldogtalannak fogja vallani magát. — Nagy baj nemde, s igen nagy szerencsétlenség e világon, ha irigyek- s ellenségektől környeztetünk ? Amde számláljon bár valaki annyi irigy- gyet, ellenséget, a hány az ember, csak belsőleg legyen arról meggyőződve, hogy nem érdemli annyiak irigy s ellenséges indulatát : a legdühösebb üldözések között is rendületlen álland. Ellenben el fog csüggedni, boldogtalanságának érzetében összeroskadand, ha látja, hogy mit másoktól szenved, azt méltán megérdemli.

Ime, ily drága kincs a jó lelkismeret ! Mely annál becsesebb, minthogy azt mindenki különbség nélkül megszerezheti : az alacsony gunyhó lakója csak úgy, mint a ki a legmagasb trónon uralg. De valljon miképen ? E kérdésre megfelel a királyi proféta a 33-dik zsoltárban, midőn azt tanácsolja, hogy a ki boldog életet kíván és jó napokat szeret látni, távozzék a gonoszról és cselekedjék jót. Ugy van ; csak a ki a bünt kerüli s jót cselekszik, vagyis a ki erényes életet él, már itt alant birja a boldogságot, mely nem álom, nem csalódás, hanem valóság !

A bün ugyanis, miután megsemmisíti, vagy legalább megháborítja a lélek nyugalmát, ezzel együtt fölforgatja egyszersmind a benső, az igazi jólétnék alapját is. Alig izleltetik meg, már a szivben but okoz, a lélekben kínos furdalást ébreszt, a kebelt a jövődó itélettől remegéssel tölti el. De a test sem marad ám a bün gyászos befolyásától ment. Avagy kinél a bün szokássá vált, nem tapasztaljuk-e annak érzékeit tom- pulni, tagjait ernyedni, életerőt kimerülni ? Szomorú példákat szolgáltathatnak okulásodra, oh ember ! a testiség, a torkosság rabszolgái, kik iszonyu fájdalmak, izzó kínok, senyvesztő nyavalyák közt tengetik életök- ket s kora halálnak lesznek áldozataivá. Csak fele is, — csak fele is, kiálta föl egy jeles egyházi férfi. elég volna mennyeknek országáért, miket a világ fiai kiál- lanak a gehennáért !

Nem ugy az erényes ember, ki az Ur félelme, a jámborság ösvényén jár ! Mindenhol vidorság és meg- elégedés kíséri lépteit. Senkitől nem fél, nem retteg ; mert hiszen Isten az ő gyámola, Isten az ő segélye. Míg a bünöst az ő vétke, mint valamely fenyegetőző rém, szüntelenül környezi, éjjel álmából fölriaszt- ja, nappal árnyéka előtt is megreszketteti ; midőn összerogy a mennykövek hullására, az Istennek sujtó itéletét vélvén azokban rejleni : oh addig az erény barátja szilárdul áll, mert érzepais borítja mellét, s Istenben bizik, Istenben szerető atyát szemlél. Innen van, hogy az evangelium is csak azoknak ígér béke- séget e földön, kik jóakaratuak, azaz erényesek.

Ezerszer boldog, ki most, midőn az év romjai fö- lött állunk, tiszta öntudattal pillanthat vissza a multra, s erényekben gazdagultan léphet az új-év küszöbére. Ah de hányadik mondhatja el ezt magáról ! — Fajda- lommal kell ugyanis tapasztalnunk, hogy, ha körülte-

kintünk, nagyobbára csak vallástalanság áll körülöt- tünk : hitünkről szólunk, s mindenki vállait vonítja ; az egyház parancsairól, — s mindenki szánja gyenge- ségünket ; mert practicus egy század ez, melyben élünk. Jelszava : számolj, dolgozzál, élj az idővel ; a kor val- lása tehát haszon, élvezés, s ha vannak martyrjai századunknak, csak pénz- és kéj-vágy az, mi őket szen- vedni s lemondani tanítja. Vajha senki ne tartoznék közülünk e boldogtalanok táborába ! Ha igen, akkor itt az idő, hogy keljünk föl a vészteljes álomból ; itt az idő, hogy zabolázzuk a sziv kicsapongó vágyait, szabadokká s függetlenekké tegyük magunkat az indulatok viha- raitól, a vétek s mulandók szeretetének bilincseitől itt az idő, hogy ne sóvárogjunk a tündér-világ után, ne hódoljunk minden fellengző tarka véleménynek és ábrándoknak, s ne hallgassunk az ingerlés buzdító sza- vaira. Igenis itt az idő, hogy vessük el a sötétség cse- lekedeteit, mint nappal, becsületesen járjunk ; nem lak- mározást és részegséget, nem ágyaskodást és szemte- lenséget, nem versengést és irigykedést üzven, hanem öltözzünk az Ur Krisztus Jézusba, kinek hála és dicső- ség az Atyával és Szentlélekkel egyetemben most és mindörökön örökké.

Ének az ó-év alkonyán.

Alkonyán a tűnő évnék
Hozzád jöttünk, jó Atyánk !
Hogy itt téged, üdvreményünk,
Áldjunk, zengjünk és dicsérjünk.
Halld szavunk, figyelj reánk !

Áld szivünk, hogy szellemünknek
Szükségeit fedezéd ;
Kebelünkben nem engedted
A remény, hit, szeretetnek
Kialudni szent tűzét.

Áld szivünk, hogy kinek égi
Házad kulcsát átadád,
És kiért hön könyörögtünk,
Megtartottad őt közöttünk,
Őt, az édes jó anyát.

Áld szivünk, hogy leng a zászló,
Mely alá felesküvünk ;
S a miért hő szivünk égett,
Harczinkban nőtt dicsőséged,
S a koszoru a miénk.

Áld szivünk, hogy a miért oly
Sok levert sziv epedett,
Híveid hő fohászára
Jónak, rosznak megadád a
Mindennapi kenyeret.

Áld szivünk, hogy magzatikat
A szülőknek megbagyád,
S kisdedei közepette
Szent karod megvédelmezte
A szerető hű anyát.

Áld szívünk, hogy a családi
Kört kegyedbe fölvevél,
S azoknak, kik felkelének
Ellene e szövetségnek,
Elzsibbasztád erejét.

Áld szívünk, hogy életünknek
Véde, oltalma válál;
S mert bizánk szent kegyelmedben,
Nem engedted, hogy megleljen
Váratlanul a halál.

Áld szívünk, hogy vétkeinkért
Néha meg is büntettél;
Üdv, kik itt! — de jaj azoknak,
A kik majdan ott lakolnak,
Hol a kín örökre él.

Áld szívünk, hogy gondod vala
Mint nemzetre is reánk:
Megszüntek a dülő veszek,
Fölvidult az ősi fészek,
Él néptünk, áll szép hazánk.

Ah, de már besötétedett! . . .
Áldott Jézus légy velünk!
Életünket ha te véded,
Nyugton töltjük el az éjet,
S szép új-évre ébredünk.

Lázár.

Városi levelek.

VI.

Pécs. Hírharang. — Drága halott. — Élőnek sirkó. — Szép kápolna. — Vásár és hitélet. — Boldog új-év!

Egy idő óta az új harangok báj-hangjai gyönyörködtek füleinket. Tek. Nagy József polgármesterünk ernyedetlen buzgósága eszközle, hogy a pécsi város-templom új tornyot s új harangokat nyert. A harangok — Marzohl szerint — mint a viaskodó egyház trombitái összegyűjtik a keresztényeket a szentegyház kebelébe az isteni ige hallgatására, a leg-szentebb áldozat ünneplésére, s a szent kereszt zászlójához, mely előtt minden térnek meg kell hajolnia; imára hívják azok őket, s a hitet és ajtatosságot növelik bennök. Ezek kísérik az ujonaszült gyermeket a tisztulás fürdőjéhez, az ártatlan ifjuságot az első áldozáshoz, az ifjat és a szüzet a komoly esküvőre, s az őszbe borultat a néma sírhalomhoz. Zugásuk által elűzetnek a gonosz szellemek, az ellenséges hadi csapatok, elleneink gonosz tervei távolodnak; a jégesők, viharok és a veszélyes fergetegek elháríttatnak.

Megyünk ez évben egy jeles lekipásztort veszített el. Ft. Ném et János ez. kanonok, varasdi plebános és kerületi esperes életének 80 évében az Urban elaludt. O rá méltán alkal-mazhatók valának e szavak: „Minden plebániában lakik egy férfi, kinek családja nincsen s mégis minden családhoz tar-tozik; ki a polgári élet legünnepélyesebb tanuja; az életben tanácsadónk s résztvevőnk; ki nélkül sem nem születünk, sem meg nem halunk; ki az embert születésénél fogadja, és csak sírjánál hagyja el; ki megáldja és megszenteli a bölcsőt, a házassági és halalos ágyat, és a koporsót; egy férfi, kit a kis gyermekek szeretni, tisztelni és félni szoktak, kit még az ismeretlen is atyának nevez. Ki előtt a keresztények legbel-sőbb vallomásai, s legtitkosabb könyei tárvák; egy férfi, ki a test és lélek minden szenvedéseiben hivatott vigasztalónk, és kötelezett közbenjárója a gazdag- s szegénynek: amaz tit-

kos alamizsnáját nála leteszi, emez azt tőle pirulás nélkül elfo-gadja; és a nélkül, hogy a társaságban határozott körre lenne szorítkozva, mégis minden osztályhoz tartozik, és pedig az első osztályhoz egyszerű életmódja s nem ritkán alacsony származása; a magasabb osztályokhoz nevelése, tudománya, és az érzelmeknek, melyeket egy vallásszerető ember kelt és igényel, nemessége által; szóval férfi, ki mindent tud, mindent kimondhat, s kinek igéje az isteni küldetés nyomatékával s egy egész s tökéletes hitnek erejével szól az ember értelméhez és szívéhez. . . Ezen férfi a lelkész.“ Mint ilyen működött a boldogult egy kis, de jó községben fél századon fölül. Némi tisztelettel szoktunk megállni a százados tölgy előtt azon gon-dolatban: Istenem, hány utasnak nyújtott ez pihenő-helyet! hány vándor nyugodott meg jötevő árnya alatt! Mit szóljak már most egy lelkészről, ki fél századig volt egy községnek pásztora? Oh hány könyvet szarított fel, hány sebzett szívet gyógyított, hány bűnöst térített meg, hány nyugtalannak adta meg az ohajtott békét! Nem kell-e még holta után is tiszte-lettel visszapillantannunk lefolyt dicső pályájára? — Ő például szolgált mindegyiknek; ő valódi evangelium, nyitott könyv volt, melyből az is olvashatott, a ki olvasni nem tudott. Az egész környéken csak „varasdi bácsi“ név alatt volt ismeretes ezen áldott jó férfi. De hagyjuk tetteit szólni; nézzük, mit tett az alig 800 lelket számláló kis plebániában. Még életében adott az Isten koporsójára 100 frtot, mennyezetre 200, két zászlóra 80, a enoras áttelekítésére 140, egy új oltárra képpel együtt 500, a templom tornya új földzetére 400, az iskolato-rony- és harangra 62, az iskolapadokra és tanterem padlóza-tára 200, az iskolások szükségére 600 frtot tökécsített. A falu déli részén egy szép kápolnát, éjszaki részén egy templomoc-skát építtetett: az első 200, a második, melynek főtartására 800 frtot alapított, festés-, oltár-, kép-, kehely-, pompás mise-mondó-ruhák-, orgona-, padok- s harangokkal együtt legalább is 6000 frtjába kerülhetett. — Ezenkívül végrendeletileg ha-gyott a tanítónak temetési díjul 25 frtot, a két egyházfőnek 20, a váci siketnéma-intézetnek 50, a hitterjesztő-társulatnak 50, a papnövelőnek 50, az agg papok nyugdíjintézetének 50, a tanító-nyugdíjintézetnek 50, a szegszárdi kórháznak 50, két keresztifőnek 50, egy a kath. hitre áttért két gyermekének 30 forintot; utódjának 200 pfrtot, azon meghagyással, hogy az utódjának tartozik szintén annyit hagyni. Cseledjeinek bérökön kívül 60 frtot hagyományozott. Az utolsó évet leszámítva, hi-veinek minden tartozását elengedte. Ezek után fönmaradt va-gyonából 5400 frt; ez összeget a Bonyhádon építendő kórházra adta, melyet általános örökösévé tett azon feltétellel, hogy a szerke nénéknek adassék át ezen intézet, ellenkez esetben a helybeli szegényeknek kamatozzék. — Ennyit tett ezen, Jézus szellem szerinti buzgó pap! De a nép is tudta méltányolni jó-ságát; mert midőn kegyura, gróf Apponyi először mucsi, később högyézi plebániával akarta őt megtisztelni, a nép kérve kérte jó pásztorát, hogy őket el ne hagyja. Késznek nyilvánítván magukat, a kis plebánia jövedelmét pótolni; azon-fölül holtáig ingyen fuvarral szolgáltak kedves papjoknak. Minden esetre a néptől is szép, ha kellően tudja papját tisztelni. Mindezen érdemeiért már e földön is ki volt tüntetve az által, hogy 1842-ben esperessé neveztetett, 1845-ben kanoonoki ezim-mel tiszteltetett meg s később arany érdemkereszttel; tulvi-lágon pedig örök babér varakozott rá. — Életét különösen jellemzik a következő adatok. Késő öregségeig mindig vidor, nyájas, barátságos volt; magas termete, férfias magartatása, esinos külseje mindenkit tiszteletre ragadott. Egy szomszéd-plebánossal 32 évig mindennap egy központon találkozott esz-meeresre végett, kivéve ha betegség, vagy hivatalos teendő-k akadályozták. Ha egyik meg nem jelent, a másik azonnal kö-vetkező napon tartozott meglátogatni a betegnek vélt barátját. Még a nép is épült ily ártatlan szórakozáson. — Koporsóját még életében elkészíttette, s többször bele is feküdt, hogy megpróbálja annak alkalmas voltát. Így tekintni a jámbor férfi a halált. — Az általa épített templomban sírboltját is több évvel halála előtt elkészíttette a márványlappal együtt, melyre e szavakat véseté:

„Scio, quod Redemptor meus vivit, et in novissimo die de terra surrecturus sum.“ (Job. 19, 25.)

Tudom, hogy az én Megváltóm él, és az utolsó napon a földből feltámadok. —

Mily igénytelen szerény szavak, és mégis mily vigaszteljesek! Add meg tehát neki Uram a boldog feltámadást!

Hát a hitélet mit keres a vásárban? Micsoda része van a világosságnak a sötétséggel? Az utolsó pécsi vásárkor egy tapasztalt lelkipásztorral mentem a vásárba, ki mindenféle összevásárolt temploma számára a karácsoni nagy ünnepekre. Csodáltam a jó férfit, mily böles tapasztalt osztogatta mindenkinék a leczkét. Legelőbb is egy képárshoz mentünk; itt bizony komolyan megmondogatta, hogy olyan botrányos képeket ne áruljon, s írja meg a bécsieknek meg párisiaknak, hogy tartsák meg magoknak; mert az olyan kereskedő az örög missionariusus. Elmondotta azt is, hogy lány lélek botrányoztatik meg ez által, és hogy azt jóvá nem teheti többé; meg azt is, hogy Jézus azt mondta, miszerint azoknak, kik másokat botrányoztatnak, jobb volna, ha egy malomkő köttetnék nyakukra, és úgy dobattának a tenger mélyébe. — Ez után a bábohoz mentünk, hol a plebános a karácsoni ünnepre a jó gyermekek számára mézeskalácsot rendelt; de ennek is magyar öszinteséggel megmondotta: biz önöknek is jobb volna vallásos képeket és verseket arra a mézeskalácsra ragasztani. Többnyire holmi szerelmes versek és képek vannak rajtuk; ezek pedig többnyire gyermekek kezébe kerülve, elfrontják az ártatlan ifjúságot. Már az is sokszor megtörtént, hogy a gyermek miután a mézeskalácsot megette, a szerelmes képet az imakönyvbe tette. A ki nem hiszi, csak vizsgálja meg az imakönyveket. A bábos megígérte, hogy ezután más irányt fog adni mesteriségének. — Jöttünk egy más kézműveshez, ki végülénl pánszalkodott a mostoha idők ellen, hogy nem megy jól a mesterség. De a plebános azonnal fölvilágosította őt, mondván: hja! lássa atyafi, a mesteremberek már vasárnap is a műhelyben ülnek, dolgoznak, gondolván, majd meggazdagodnak, és azért nincs Isten áldása munkájokon; a régiek vasárnap Istennek szolgáltak, azért nem is érezték szükségét. — Beállag-tunk egy képfaragóhoz megnézni: kész-e az új társulati oltár? Az öreg elmondotta: már most nem megy úgy a munka, mint régen, már nincs türelme. A plebános azonnal közbevágott: nincs ám türelme, mert nem üldözik türelméért. Lássa jó öregem, reggel kérje szépen a jó Isten, hogy adjon türelmet; tegye azt a föltételeit: én ma türelmes akarok lenni, és te pedig vizsgálja meg lelkismeretét, valljon türelmes volt-e? és így újra fogadjja meg; így kell magunkat tökéletesíteni. Így osztogatta a tapasztalt plebános az intéseket. Valóban ily ügyes tapintatu leczke sokszor többet használ a temploni predikációnál.

De már el is vágom levelem fonalát; csak még ömnek, kedves barátom, a jövő évre gratulálni akarok. Egyszer egy inas azt kívánta gazdájának, hogy ez évben tovább éljen, mint tavál. Már én ezt szerkesztő urnak nem kívánom, hanem, hogy legalább rövidebb ideig ne éljen. Különbféle köszöntések történnek az új év kezdetével, hol szívből, hol csak szívből. Némelyek hosszú életet kívánnak: szép a hosszú élet, de sokszor épen alkalom a hosszú vétkezésre. Mit használnak a hosszú, de üres évek? Egy öreg embert kérdeztek: hány éves? és ő azt mondá: két éves. Midőn e miatt kineveiték, azt felelé: igen! két éves vagyok, mert csak két évig szolgáltam Istennek, a többi el van veszve. — Mások gazdagságot, kincsét kívánnak; pedig de sokat visz a kincs veszedelmbe, a kik gazdagok akarnak lenni, az ördög törébe esnek. Ellenben épen a szegénység által szereshetünk érdemet. — Némelyek méltaságot, polezot kívánnak, nem gondolván meg, hogy a ki magasra lép, nagyobb bukik. — Ismét mások egészséget kívánnak; nagy kincs, Isten adományja az egészség, megelőz minden földi javakat, de mégis nem tapasztaljuk-e sokszor, hogy épen az egészséggel élnek vissza az emberek; épen azért, mert jól folyó dolguk, mert friss egészséggel áldattak meg, Isten pa auesát megszégik? Ellenben nem látjuk — azt is, hogy a betegség mind a bűnösek mind a jámbornak használ? annak clozi kényelmét, mert ha az ember mindig egészséges, jó dolga van, könnyen megfeledkezik az Istenről, napról napra hanyagabb lesz, de egy súlyos betegség fölriasztja lelki álmából, és Istenhez visszatérít; emennek, vagyis a jónak azért használ a beteg-

ség, mert próbaköre vétetik türelme. De talán azt mondhatná valaki: ez már kiállhatatlan ember, semmit sem akar kívánni. Tehát mit? Én azt kívánom, hogy az új-év hozzon magával lelki nyugalmat s egykoron örök boldogságot. Ez a legszebb kívánat. Dícsértessék a Jézus Krisztus!!!

Mendlik Ágoston.

Katholikus hitélet.

Rozsnyé. Két ünnepélyről van szerkesztő ft. szerkesztő urat tudósítani, melyek folyó hó 3-án és 8-án tanodai egyházunkban fölmerültek. — A dec. 3-ki ünnepély Xaveri sz. Ferencnek, ugyint a tanodai egyház védszentének évenként előforduló s épületes móddal megtartani szokott ünnepélye volt. A tanuló ifjúság, miután előtte való nap a szent gyónást elvégezte s másnap korán reggel az Oltári-szentségben részesült, 9 órákor ismét összegyülekezett temploma védszentének ünnepélyét megülnő. Ez ünnepély díszet leginkább emelte azon körülmény, hogy mgos és ft. Répássy József jászói praelatus ur, ki a premonstréi rend tagjának házában egyházi látogatást tett, az összes tanuló ifjúság jelenlétében s a rendtagok kiszolgálata mellett énekes szent misét tartott, s az ezt megelőző szent beszéden, melyet a tanárok egyike tartott, jelen volt. Az ünnepély után ő néltősága még két napot töltött a tanoda falai közt; mi alatt az iskolákat meglátogatván, a tanulókat erkölcsiégre s tanulásban emyedetlen szorgalomra buzdította. — A dec. 8-ki ünnepély a bold. szűz Mária szeplöteken fogantatásáról nevezett társulat nyilvánossá tételének ünnepe volt. A tanodai igazgató s tanári kar ugyanis helyes tapasztattal felővő a társadalmi élet lá körén mindinkább tetünedezni s meghonosodni kezdő azon eszmét, hogy csak a valódi vallásos nevelés teheti az államok minden egyes polgárát boldoggá, s hogy a valás iránti tiszteletet jókorán kell a gyermek az ifju szívében meggyökeresíteni, e tekintetből nem mulasztotta el oly szerhez nyulni, mely által az egykor e tanodában létezett „Sodalitas Mariana“ helyett egy másik keletkezne, s az által az ifjúság vallásérkölesi nevelése előmozdittatnék s gyarapodnék. Azért már a múlt tanév folytán megvetette a „boldogságos Szűz szeplöteken szívéről“ nevezett társulat alapját, mely noha már múlt évben több tagot számlált, de e tanévben ismét új tagokkal, száma mintegy százig szaporodván, dec. 8-án, ugyint a bold. Szűz szeplöteken fogantatása napján nyilvánossá jelentett és életbe lépttetett. A tanuló ifjúság ugyanis, miután előtte való nap a szent gyónást elvégezte, a fenéintett napon a tanodai egyházba sereglett össze Ft. Markovics Márton, rozsnyói székesegyházi kanonok s apát ur, mint püspöki biztos, kezetes beszéddel fejtegette a társulat szent célját. A szent beszéd befejezte után a jelenlevők elérékenyülés nélkül nem néhették, hogy miként járulnak tövözítő hitünek serdülő bajnokai a tanodai igazgató és hitzőbokok elejébe, kik nyilvánosan az egyházban a társulat nyomtatott szabályait, az ezekhez kapcsolt imákat és énekeket, s a szeplöteken fogantatott Szűz érzebe nyomtatott képét a felavatott tagoknak átadják. Ezután a tanuló ifjúság a szent mise alatt az Oltári-szentségben részesült; és beakint a esütörtöki szünnapon tartatni szokott társulati szent misén megjelenik, s a bold. Szűz tiszteletére ajtatós énekeket zengedez. — Ily szívderítő s lélekemelő beavatás után, melyen a tanuló ifjúságon és tanári testületen kívül számos kath. hitorsosinak tisztes gyülekeze-e is jelen vala, remellenünk és binnünk szabad, hogy ez üdvös társulat, melynek megalapítására egyházi megyénk központjában a kath. tanuló ifjúság nyujta kedves alkalmat, ezután nemesak a tanuló ifjúság kebeleiből, hanem egyéb ajtatós ker. kath. közösségek egyesületéből is, új belépődő tagokkal szaporodni fog.

Z.-Gyarmath, 1853. december elején. Városukban dícséretes köndületet nyert a leánynevelés. Az itteni angol-kisasszonyok intézete tavál ö emléttajától egy házat kapott, s ez által arra képesült, hogy neesak belövendőket foglgyen s a bejáróknak felsőbb nevelést adjon, hanem hogy

polgáryánkák számára is külsikolát nyisson, a mint ez szokásban van más zárdái növeldéknél. A külsikolát mult hó 5 én ft. Mészáros Imre vadkerti esperes, s az intézetnek kezdet óta lelkes felügyelője nyitotta meg, ki is az intézeti kápolnában tartott sz. mise és „Veni Sancte“ után vgs Kapy Ede mfönök ur s más vendégek jelenlétében fejtegetvén a leánynevelés fontosságát, szívből merített lelkes szavakkal buzgalmas kitértésre inté az angol-szüzeket, a leánysereget pedig szorgalom- és jó magaviseletre. Az iskola a szeplőtelen fogantatású szüz Mária pártfogásának ajánlatot fel. Így tehát teljesült polgáraink azon régi vágya, hogy leánykáikat angol-kisasszonyok nevelik, oktadják. Adja Isten, hogy nagyobbván a helyiség, elvégre különválasztassanak a fiuktól a lánykák, miként azt a józan paedagogia megkívánja. Most is sokat nyertünk; mert legalább a nagyobb lánykák el vannak már különítve. — Fitanodánk a lehető legnyomorultabb. Két osztálya van, de alig teng. Iskoláztatásra nincs pénz; mi lesz belőlünk, ha az ifjuság rendes elemi iskola és vasárnapi tanoda nélkül nő fel? — És polgáraink még sem eszmélnek! Ide s tova 9000 lakója lesz e városnak, s iskola tekintetében nem egy falunál áll hátrább.

Nálunk sok lelkész, beteghez hivatván, az Oltári-szent-séggel homeopath.-gyógyszertárt is visz magával; mi által tapasztalták, hogy lelkileg is hatásosabban járnak el hivatalukban. Az bizonyos, hogy olyanokhoz, kik attól tartanak, mintha a gyóntató pappal behoznák házukba a halált, legkönnyebben úgy fér a lelkész, ha néhány gyógyszer ajánlásával jelenik meg; ekkor megbarátkozik a beteg s szívesen veszi a lelki tanácsokat is. Hasonszenvi gyógyításon kívül a többi mind kuruzsolásnak van mondva, s ép azért tilalmaztatik.

Kádliczy János.

Nagyszombat, dec. 7-én 1858. A „Religio“ egyik közelebbi számában egybefoglalva látok azon városokat, melyek „Legényegylet“-tel dicsekszenek az iparosztály ifjainak számára; de városunk nevét, a mint különben nem is lehetett, azon díszes füzében nem leltük. Miért is jelenleg örömmel sietek közzétenni, hogy azon helysör egyvel megtoldandó, tudnillik Nagyszombat nevével, melynek keblében mult nov. 28-án, vagyis Advent első vasárnapján virrada a legényegylet első hajnala. E szép czélú egylet köztünk nt. Praznovszky Mihály segédlelkész urban talált alapítóra, ki az eszme szépségétől s üdvös kihatásától az életre átmelegltve, nem szünt meg zörgetni a városi batóság s egyes jólelkűek ajtáin mindaddig, míg amattól a szükséges helyiséget, ezektől a kellő butordarabkákat részint kölcsönre, részint mindenkorra ki nem eszközlötte. E közben az illető legények értesülvén a dolgok állásáról, nemhogy vártak volna a meghívásra, hanem inkább maguk sürgették a fentiszelt segédlelkész urat, hogy az egyletet mielőbb nyitná meg, lenne atyjokká, s füzne össze az ujabban sokban széthullott kézműves élet részleteit, egyéneit. Ezen örvendetes megnyitás az említett napon mene végbe. Ugyanis a segédlelkész ur szent miséje után, melynél egy pár egyleti ujoncz tevő a szolgálatot, átvezeté a felavatandókat az egylet helyiségébe, hova nem sokára az érseki ft. helynökön, a prépost-lelkészen s más papi egyénekén kívül a megyei tönök s a városi polgármester is megjelent számos tisztárs kíséretében. Ekkor szót emelt a ft. prépost-lelkész ur, s az ünnepélyes nap fontosságát, az egylet czélját, s Nagyszombat várakozását az egylet iránt a 78 éves ösznek sajátos méltósággal adta tudomására a jelenlevőknek s kötötte szívére a mesterlegényeknek. A lelkész urat lelkes segéde követte beszédével, melyben, miután az illetők serkentő leereszkedését s pártfogását nyilvánosan meghálálta, legényeihez fordult, s a szerencsésen kezdeményezett munka továbbvitelére csak az, ki sem nem hallott, sem nem látott, csak az nem adta meg neki a kért — bizodalmat. Végre még a ft. helynök ur is élt az alkalommal néhány kezetes szót intézni sarjaiboz azon osztálynak, mely a kath. egyház hívei között erkölcsösség tekintetében mindeddig az elsők között foglalt helyet, s mindjárt kezdetben apostolokat és számos vértanukat adott az Ur JÉZUS égitanának. A szívből szakadt szavak oly jól működének a legények keblében, hogy ezek a gyülekezet szétszólása után megrohanván az elemi segédlelkész urat, közöbajukat fejezék ki az iránt: vajha

minél gyakrabban jutna osztályrészőktől ily hatalmas beszédekert hallani; miben csakis egy lehetne szükök, ha derék elnökük megszünnek az eddig buzgó, kitarónak ismert ügyes tapintat és társalgási kedély lenni, vagyis ha Tirnavánk a Duna helyett a Wistulát keresné föl habjaival. — Legényeink hetenkint kétszer jelennek meg az egylet helyiségén, s ott oly kedélyesen és hasznosan töltik az időt, hogy a kibatott jó illattól vonzatva már protestans legények is jelentkezének fölvételre, és rimázkodva sürgetik ezt, igérvén mindent, mit az egylet tőlök követel, még a körmeneteken megkívánt megjelentést is az egylet zászlaja alatt. A társalgási nyelv főleg német, de van figyelem fordítva a magyarra s a tóra is; ily irányban vettett meg a könyvtár alapja is, mely az eddigi adományozásokból száz kötetten már is föltölvergődék.

Verjen gyökeret, s erősödjék meg a reményteljes esemete; aztán védje és tenyészze a kézműves osztály régi valóságát, erkölcsösségét s becületességét!

Mátyusföldi.

Szent-Gróth. A jelen eseményeit följegyezni, a multakat fölemlíteni az élők kötelessége, hogy mindkettőből okuljunk, és tanuljunk. Ez oknál fogva én is kötelességemnek ismerem Szent-Gróth zalamegyei mezőváros plebániájának rövid történetét a plebánia-templom százados ünnepén tartott egyházi beszédből a „Kath. Néplap“ olvasóival tudatni. E mezőváros, mely Zala völgye név alatt ismeretes völgyben közvetlenül a Zala folyam partján terül el kétezeret kévéssel meghaladó lakosaival, nov. 7-én tartotta plebánia-templomának egy százados ünnepét; mert épen száz éve annak, hogy sz. Imre tiszteletére fölszenteltetvén, a nyilvános isteni-tiszteletnek átadatott. Már reggeli öt órakor, midőn a torony összes harangjai hrdették a nap örömét, fölhíván a város kath. lakosait Mária Nagyasszonyunk üdvözletére, szólaltak meg a templom és a zala-part közti üres téren felállított mozsarak, melyek különösen sz. mise alatt dörögve hirdették a völgy messze lakóinak Sz. Gróth örömét és ritka ünnepét. — A templom belje virágokkal feldíszítve egy nézett ki, miutve eszetőre induló menyasszony, ki boldog lenni és boldogítani törekszik; különösen a föliár oly ártatlan fényben ragyogott, mint a menyasszonyi fejék, mely jelvénye, hordozója szeplőteleniségének. Kicsiny és nagy, gazdag és szegény egyiránt örült, egyiránt sietett a templom feldíszítéséhez járulni. Az összes pénz-adományból egy remek pacificale szerzetetett; Horvátich György tisztartó ur 6 darab egy-egy fontos viaszgyertyát, Heimlich Antaló asszonyság két remek himzetű oltár-vánkost, Jotola Imre templomatyja egy kedves hangzatu és díszesen felszerelt jeladó csegetyüt, Kovács Regina egy esinosan, nagy fáradsággal kivarrott oltár-keszkenőt ajándékoztak; Botfy Radó ur a föoltár előtti lámpát kitisztogatta, és egy csillárt világitással ellátott Sajnálunk, hogy a szavát nem tartó bécsi kézműves miatt templomunk kegyes grófi gyámnoknéjától e nap ünnepélyére sajátkezűleg himzett misemondó ruhát és a diakonok sz. öltönyeit meg nem kaphattuk. S általában szívünkben megszorodunk, hogy ezidén kettős elemi pusztítás miatt e ritka ünnepélyt a czélba vett terv szerinti fényvel meg nem tarthattuk, és templomunkat százados ünnepén jelentékeny adományyal meg nem lephettük. Azonban mi halad, el nem marad. Reggeli 10 órakor mozsarak durróságai közti elkezdődött az isteni szolgálat, melyet nt. Csépy Zsigmond zala-sz.-lászói lelkész ur tartott egyházi segédlet mellett. Ujhold vasárnapja levén, a szentség kitétele után elénekeltetett a „Te Deum“ oly összesített szívvel és lélekkel, mely a belső hálának méltó tannja lehetett. Az e napra betanult mise-énekek általában, de különösen a pápa hymusa oly megható összes lelkesedéssel énekeltettek, hogy azt megindulás nélkül hallani nem lehetett. Evangelium után szöszékre lépett nt. Papp Károly sz.-györgyvári lelkész ur, ki ékes beszédben beleszövé a sz. gróthi plebániának általában, különösen templomának történetét, előadta az Isten házában nyilvánuló átdásokot, oly kedves modorban, miszerint mindenek szívét és elméjét lekötve tará. Ebből értették, hogy Szent-Gróth, menyiben a legrégebb adatokból kivethető, a Grab család tulajdona, s egyike volt házáok s a veszprémi püspökség legrégebb és legneposebb plebániáinak, mely már a 14-dik

ségnek egykori bölcsője volt, a görög szakadás és a mahomedanizmus elterjedése által 1000 év óta nagy veszteségeket szenvedett; mindazonáltal mégis jelentékeny tért tartott meg magának, s azt naponkint öregbítette. Ázsiai Törökországban nagy számmal vannak a katolikusok, főleg Kis-Ázsiában, Syriában és az Eufrat-tartományokban. Számuk közel 400,000-re megy, s az elszakadtak közül mindig többen és többen térnek vissza a kath. egységhez. Orosz-Ázsiában is 45,000 katolikus lakik. Persiában néhány ezerre megy azok száma, szintugy Arabiában. Elő-Indiának szárazföldén az utóbbi lázadásig 18 püspök és apostoli helyettes pásztorokdott 767 áldozással 838,600 katolikus között többnyire angol, portugál és francia fensőség alatt. Utó-Indiában nagy terjedelmű keresztény községek léteznek a Birman birodalomban, Siamban és Malacca szigetén. Anam-országban, főleg Cochinchina és Tonkin északi tartományokban az utolsó üldözés előtt 500,000 híve volt a katolika vallásnak. Az indiai szigeteken is lóg a kereszt zászlója. Ceylon szigetén van 150,000 katolikus, a hollandiai birtokban 36,000, Timor és Sabrao portugál szigeteken közel 100,000 s a spanyol Philippinákön 2 millió fölül. Egészben a kelet-indiai egyház 2¹/₂ millió katolikusnál többet számít. A nagy chinai birodalomban az attól függő tartományokkal együtt 1840-ben volt mintegy 266,000 katolikus, — tekintélyes szám, mely azóta tetemesen, ugymint 315,000-re emelkedett, s most Chinával kötött szerződés létrejöttével annál inkább emelkedendik. Kore a félszigeten jelenleg 20,000 katolikus található. Chinában és Indiában szülőktől eltaszított több százezer gyermek kereszteltetik meg évenként, kiknek nagyobb része csakhamar elhal. Japánban az egykor virágzó egyházának csak kevés romjai maradtak fön; de remény van a katolicizmus újra föléledéséhez, mióta ezen keleti birodalom az ő szorgalmas és értelmes lakóival, a régi világ és Amerika hajóinak nem zárja el többé a kikötöket, s a missionariusok több ponton működésüket ismét megkezdették.

Afrikának 500,000 □ mérföldnyi területén körülbelül 150 millió ember lakik. Mi a vallást illeti, a keresztény vallás csak kevés vidéken uralkodó, több helyen csak türetik. Az északi tartományokban és a keleti partokon az iszlám uralkodik. Zsidók majd mindenütt szétszórva élnek e világrészben. Közép-Afrikában az iszlám mellett aljas fetish-tisztelet uralkodik, szintén ugy a déli tartományokban is. Jelenleg a kath. vallás a legtöbb vidéken el van terjedve. Egyiptomban például 27,000 katolikus található; Tripolisban 2600, Tunisban 10,000, Algírban, mely most Franciaországé, több mint 300,000; Marocco-ban, a spanyolok erőseiben közel 14,000. A rendkívül népes Azor és Kanári szigeteket Madeira és Porto Santóval, s a zöld-foknak szigeteit s néhány Guinea-szigetet majdnem kizárólag katolikusok lakják. Szintugy el van terjedve a katolika vallás a portugalloknak tágas birtokain Senegambian, s a francziák jelentékeny birtokain a Senegal mellett. Felső-Guineában 1841. óta apostoli helyettség áll fön nagyszertü kiterjedéssel, s egy saját europai congregatio működik 1844. óta a négerék megtérítésében a partokon s belső Afrikában. Alsó-Guineában, különösen Congo- és Angolában a katolika egyház sokkal terjedtebb, mint bárhol is Afrikában, s innen hatolnak a missionariusok a tartományok beljébe. A Cap-tartományban mintegy 4000 katolikus számítottak. A portugál Kelet-Afrikában a kereszténység mély gyökereket vert, s híveinek száma nagy, csak papokban van a hiány. Mauritius angol szigeten 80,000, s a Bourbon francia szigeten ugyanannyi katolikus számítottak; ellenben a Madagascar nagy szigeten még kevés keresztény község létezik, s az is mind üldözés alatt áll. St. Marie, Mayotte és Nossi-Be szigetek egy apostoli főnökséget képeznek. A Sechellek és Komorákön kath. missziók léteznek. Galias tartományra és a belső néger vidékekre is fölvirradt már az üdvösség napja, minthogy francia, német és olasz hit hirdetők Közép-Afrika megtérítésében buzgón fáradoznak. Abyssinia az egyháznak bő aratást ígér, nagyrészt monophysita keresztények lakják, kik lassankint a kath. egyházba visszatérnek.

Amerikának körülbelül 60 millió népessége van, míg nagysága, közel 700,000 □ mérföld, a szárazföldnek egy tizedét teszi. Közülök mintegy 32 millió a katolicizmus híve, közel 18 millió protestans és szakadár, a többiek pogányok, kiknek számát azonban a tömérdek jámbor missionariusok fölládozása naponkint csökkenti.

Éjszaka Amerikában, hol 1812-ben csak egy püspökség létezett, az angolok birtokain a Hudson-öböl- és az indiának vidékével együtt 2 millió s 300 ezer lakó közül ²/₃ katolikus 23 püspökséggel; az Egyesült-államokban Texassal együtt 24 millió népességből 3 millió katolikus 45 püspökkel, holott 46 év előtt csak 1 püspök volt. St. Pierre és Miquelon szigeteken 2000 katolikus található.

Mexiconak 10 millió lakosa csekély számu indiának kivételével mind a katolika vallást követi.

Közép-Amerikában 2¹/₂ millió népességgel egyedül uralkodó vallás a katolika. A nyugot-indiai szigetek közül 3 millió lakóval a Spanyol- és Franciaországhoz tartozók, ugymint a nagy Cuba, Portorico, Martinique és Guadeloupe majdnem egészen katolikusok; az angolok birtokán 220,000, a hollandusok földjén 20,000, s a dán és svéd területen közel 30,000 katolikus található. St. Domingo (Hayti) szigetét 1 millió katolikus lakja.

Dél-Amerikában 20 millió lélekk el, a kath. vallás egyedül uralkodó államvallás Venezuelában, Uj-Granadában, Panama, Ecuador, Peru, Bolivia, Chileben, az argentini köztársaságban, Paraguayban és Brasiliában.

Uruguayban a lakosok többsége katolikus. De már Patagoniát és a Tüztartományt nagyrészt pogányok lakják, s Guianában az angolok és hollandusok birtokain a protestansok képezik a többséget, csak a francia birtokon tulnyomók a katolikusok.

Egészben véve a vallások közti arány Amerikában majdnem az, mint Európában, minthogy a katolikusok száma majdnem háromszorosan haladja meg a protestansokét, ha nem számítunk ezekhez mindenféle felekezeteket, a mi csakugyan megtörténik néha, hogy a nem-katolicizmus protestantizmusnak tekintetik.

Australia, vagyis Oceania az indiai és nagy Ocean közt fekvő Uj Holland szárazföldön kívül magában foglalja mindazon szigeteket, melyek a nagy Oceanon, az ázsiai szigetek és Amerika közt, részint csoportokban együtt, részint elszigetelve fekszenek. E világrész területe körülbelül 170,000 □ mérföldre rug, s lakóinak száma 3 milliónál valamivel többre becsültetik. Ezek közül több mint 2 millió még pogány, mintegy 400,000 protestans, a többi katolikus. Ezek közül jut: Uj-Hollandra és Van-Diemenföldre 120,000, Uj-Seelandra 36,000, Marquesas szigetekre több ezer, Gambier szigetekre 2600, Taiti és Társaság-szigetekre mintegy 8000, Sandwich-szigetekre 20,000 stb. Wallis és Futuna szigetek majdnem egészen katolikusok, a Barátság, Salamon szigetein, Uj-Caledóniában apostoli helynökségek léteznek s a Fidschi- és Hajós-szigeteken missziók. A Rabló-szigetek mintegy 10,000 katolikus népességet számitanak. Az összes szigetek népessége, mintegy ötöd-rész kankazi faj kivételével, mely europai gyarmatosokból áll, két főfajra oszlik: a négerforma papuakra és a világosabb színt malayokr. A kettőnek vegyületéből különféle közép-fajok származtak. Az angolok ez egész világrészről körülbelül 20,000 □ mérföldet vettek birtokba, hol a virágzó gyarmatok évenként újabb bevándorlókkal öregbednek. 30 év előtt e világrészben ugyszólva sem oltár, sem pap nem volt látható, s jelenleg van ottan egy katolikus érsek, 4 püspök, 7 apostoli helynök és 170 áldozár. Ily gyorsan terjed a katolika vallás! —

Szent-István-Társulati ügy.

— Bumüller Világtörténete II-ik kötetének 2-ik s utolsó füzeté a sajtót elhagyta, s azt azon t. tagok, kik az előbbi füzeteket bírják, ezen 1858-ik évi tagültemény fejében rövid idő mulva kézhez veendik; a többieknek ez évi járuléka más, hasonló terjedelmű hasznos könyvekkel fog pótoltatni.

— Társulati rendes új tagok. (Vége.) Esztergomi érseki megyében: t. cz. Fratrics József tanító Tardoskedden; t. cz. Sárkány Antal es. kir. telek-könyvi hivatalnok Jókán; nt. Chebe Ede fegyenczházi lelkész Lipótvárott; nt. Patak János plebános Hrusson; t. cz. Hennyei Alajos urad. számvevő Hédervárt; nt. Csemez Antal káplán Somorján; nt. Veszelyovszky Márton káplán Hidaskürtbön; nt. Bognár Gáspár vágyszerdahelyi káplán; tek. Baross Pál jóságfelügyelő Gányban; t. cz. Illés György kasznár Galanthán; t. cz. Csörgő Iván hódíi ispán; t. cz. Roszulek János ispán Nebojszán; tek. Brandtner Gusztáv ügyvéd Galanthán (előfizető); tek. Keresztesy József ker. orvos Galanthán (előfizető); nt. Varga Mihály káplán Hédervárt.

Győri egyházmegyében: nt. Makara Mihály plebános Bánhidán; nt. Billing Antal káplán Szornódon; Aughofer Adolf eserepismester Tatán.

Kalocsai érseki megyében: tisz. Appel Ede papnövendék; nt. Balassy István káplán Petrovzellón; tisz. Bóbiás Károly papnövendék; t. cz. Bodolszky Lajos elemi tanító Szabadkán; tisz. Bunyi Nándor, Grün Ferencz, Mladoniczky Ferencz, Mokossay Mátvás, Peanich József papnövendékek; nt. Frankl István gymn. tanár Szabadkán; t. cz. Hrobony János es. k. tollnok; nt. Latinovics Gábor vaskuti plebános; nt. Mayer Nándor vaskuti káplán; Rózsafűzér-társulat Temerinben.

Kassai egyházmegyében: tisz. Jaskovics Ignác papnövendék Kassán; ft. Gondolovszky Lajos prem. r. theol. tanár Jászón; tisz. Fridrik Dezső, Stóhr Szilárd, Machay Endre, Schmoezer Endre, Bolkay Vilmos, Török Alajos prem. r. papnövendékek Jászón; ft. Telek Adrián prem. r. tanár Jászón; ft. Szalánczy István prem. r. jóságfelügyelő.

Nagyvárad egyházmegyében: t. cz. Fritsek József gazdatiszt Szilágy-Somlyón; ngs Weinezierl Zsigmond es. k. törvényszéki elnök; tek. Hollószeghi Sándor keményfoki közbirtokos; t. cz. Lácay József gyógyszerész Csabán.

Nyitrai egyházmegyében: nt. Kompanek József püspöki tollvivő.

Pannonhegyi főapátságban: t. cz. Nagy János nyug. tiszartó.

Szatmári egyházmegyében: nt. Kolbasovszky Mihály g. e. plebános Topolyánban; nt. Mihálka Fülöp g. e. plebános; t. cz. Kun Illés es. k. ellenőr Felsővissón; tek. Szaploneczay Pál, és tek. Szaploneczay János földbirtokosok Dragomérfalván; tek. Szaploneczay Imre földbirtokos Ivódon; nt. Anderko Elek g. e. plebános Borsán; nt. Zékány József g. e. plebános Ruszpojanban; nt. Gáspárdy Rezső gymn. tanár Szatmárott; szatmár-városi casino; Deli István tanító-jelölt; t. cz. Kovács Mihály gyógyszerész Szöllösön; t. cz. Hagara Miklós birtokos Szöllösön; tek. Kendé Kajus birtokos Czégényben; tek. Jörg József elemi tanoda-igazgató; tek. Vajay Károly ügyvéd (előfizető); tek. Félegyházy Elek es. k. szolgabíró (előfizető); tek. Bednarsik József orvos Ungvárt; nt. Gerevics Tódor g. e. plebános Polyánkán; ngs Gottschár Nep. János es. k. iskolai tanácsos; t. cz. Paulai Ferencz es. k. ügyészeti segéd Kanán; t. cz. Vaary

László ker. jegyző Munkácsn; nt. Zichor Pál nagycsongvai lelkész.

Székesfehérvári egyházmegyében: nt. Ács József káplán Székesfehérvárott; t. cz. Ács Mátvás urad. tisz. Csákváron; t. sz. Bóke Gyula bányafelügyelő; nt. Branicsza József bodai káplán; tisz. Csányi Ferencz papnövendék Romában; t. cz. Deák Manó urad. tisz. tek. Detrik Zsigmond urad. ügyvéd; mélt. Erdődi gr. Pálffy György; t. cz. Fekete Iván számvevő Nagylágon; nt. Feld Antal áldozár és nevelő; tek. Ferenczy János városi polgármester; t. cz. Fittler Antal urad. tisz. Csákváron; nt. Galgóczy Ferencz perkátai plebános; nt. Glázer József kúti plebános; nt. Haszlinger Sebestyén szálói plebános; nt. Jungmayer György káplán Budakesziben; nt. Juraszék Károly h. plebános Nagylágon; t. cz. Kiss László urad. irnok Nagylágon; t. cz. Kovács Vilmos urad. tisz. nt. Lajos József nagyhantosi plebános; t. cz. özv. Lichtenekert Venczelné; t. cz. Perzsa Ferencz urad. tisz. Nagylágon; t. cz. Pingiezer János gazdatiszt; nt. Prácsovics Mihály magyaralmási plebános; nt. Prifach József hittanár; nt. Reitman Ferencz udv. káplán Polgárdon; t. cz. Széidl Pál urad. tiszartó Páthán; tek. Szabényi Pál es. k. járásbíró; t. cz. Schneller Lajos urad. kasznár; mélt. b. Vangenheim Béla; t. cz. Verner György tiszartó Zámolyban; t. cz. Veezel János urad. számvevő Nagylágon; t. cz. Volksberger János kasznár Sárkeresztúron; t. cz. Windisch József urad. számtartó; mélt. Vásonkeői gr. Zichy Aladár; mélt. Vásonkeői gr. Zichy György; mélt. Vásonkeői gr. Zichy Fülöp es. k. kamarás; nt. Fábrián István lelkész Soponyán (előfizető).

Vácsi egyházmegyében: t. cz. Gerecs István kántor Peregén; Koronics János szabómester Peregén; nt. Bodros József káplán Szegváron; t. cz. Horcsik Gergely tanító Csongrádon; t. cz. Béhm Mária kisasszony, tanítónő Csongrádon; tek. Kada István megyei főorvos Kecskeméten; nt. Prohászka Arnold káplán u. o.; t. cz. Sánta József postamester u. o.; tek. Kocsis József városi orvos u. o.; tek. Hacker Lajos orvos u. o.; t. cz. Zana Ferencz tanító u. o.; t. cz. Farkas Pál főelemi-tanító u. o.; t. cz. Kis Elek főelemi-tanító u. o.; t. cz. Kis József elemi-tanító u. o.; t. cz. Wolff Johanna kisasszony tanítónő Csongrádon.

Veszprémi egyházmegyében: t. cz. Tóth Károly urad. számtartó Boldogfán; nt. Erdélyi Ferencz plebános Sámsonban; Ferenczies zárdája Nagy-Kanizsán; tek. Forster János urad. kormányzó; t. cz. Hadász Ignác urad. ügyviselő Csákványban; t. cz. Mészáros Antal urad. irnok Kiskomáromban; tek. Tárnok Alajos urad. kormányzó Nagy-Kanizsán; tek. Tóth Lajos ügyvéd Nagy-Kanizsán; tisz. Arva János urad. papnövendék; ft. Czerhák Ignác esperes, plebános Városlődön; nt. Széll János plebános Szalabéren; nt. Zsálik Máté sz. fer. r. áldozár.

Erdélyben: nt. Agoston Lajos plebános Bodzán; t. cz. Bartók Ferencz tanító Szentivánban; Kelemen Pál temető Brassóban; Lunguj György molnár Brassóban; tek. Szentiványi József birtokos; t. cz. Temesváry János kereskedő Brassóban; tek. Kinczey József birtokos K-Szentléleken; tek. Orbay Mihály birtokos; t. cz. Zachariás Kristóf polgár Kézdivásárhelyen.

Előfizetési fölhívás a „KATH. NÉPLAP“ 1859-ik évi folyamára.

Az előfizetési ár: Budapesten félévre 1 frt 15 kr. pp. (új pénzben 1 frt 31 kr.); egész évre 2 frt 30 kr. pp. (új pénzben 2 frt 62 kr.); — vidékre postán, félévre 1 frt 35 kr. pp. (új pénzben 1 frt 66 kr.); egész évre 3 frt 10 kr. pp. (új pénzben 3 frt 32 kr.). Az előfizetési pénzek a Szent-István-Társulat ügynöki hivatalába (Lipót-utca, 8. sz. a.) intézendők.

Együttal tisztelettel kérjük t. cz. előfizetőinket, hogy, miután a bélyeg miatt számos fölösleges példányokat nem nyomathatunk, megrendeléseiket lapunkra minél előbb megtenni sziveskedjenek.

Szerkesztő.

KIADJA A SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT; FELELŐS SZERKESZTŐ: **KÁDAS RUDOLF.**

PESTEN, 1858. NYOMTATJA EMICH GUSZTÁV, BARÁTKOZ-TERE, 7. SZÁM.